

0 224 452 20 36
www.dtymm.com.tr
D&T YMM VE DANIŞMANLIK LTD.ŞTİ.
dtymm
Barış Mahallesi F.S.M Bulvarı
No.1 As Deniz Apt. K:4 D:1
Nilüfer/BURSA

Seri No: 34

Tarih: 25.06.2025

SİRKÜLER (2025/34)

Konu: Yeni Yatırım Teşvik Sistemine İlişkin Tebliğ Yayımlandı

ÖZET

21 Haziran 2025 tarihli ve 32933 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2025/1 sayılı Tebliğ ile, yeni yatırım teşvik sistemine ilişkin 29/5/2025 tarihli ve 9903 sayılı Cumhurbaşkanî Kararı’nın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir. Bu Tebliğ ile birlikte 2012/1 sayılı Tebliğ ve Cazibe Merkezleri Programı Tebliği yürürlükten kaldırılmıştır. Tebliğde yapılan düzenlemelerden önce çıkan hususlar aşağıdaki gibi olup, diğer düzenlemelere sirkülerin devamında özetle yer verilmiştir.

- Yatırım cinslerine "nakil" yatırımı eklenmiştir.
- Stratejik Hamle Programı’na ilişkin yatırım konuları belirlenmiştir.
- Gümrük vergisi muafiyeti kapsamı dışında kalan EK-4’teki makine ve teçhizatlar, yurt içi üretim şartıyla makine desteğinden yararlanabilecektir.
- Bazı yatırımlarda (GES, RES, şarj istasyonları ve veri merkezleri), yerli üretim koşulları getirilmiştir.
- 1 milyar TL ve üzerindeki yatırımlar için fizibilite raporu aranacaktır.
- Kur farkı ve faiz giderleri yalnızca aktifleştirme tarihine kadar teşvik kapsamında sayılabilecektir.
- Turizm, sağlık, eğitim, kreş ve bakım evi yatırımlarında sadece belirli makine ve cihazlar teşvik kapsamında değerlendirilebilecektir.
- Türkiye Yüzyılı Kalkınma Hamlesi kapsamında değerlendirmesi süren projeler, yatırımcı talebiyle başvuru tarihinden itibaren geçerli olmak üzere Sektörel Teşvik Sistemi çerçevesinde teşvik alabilecektir. Başvurunun olumlu sonuçlanması hâlinde, mevcut teşvik belgesi yeni programa uygun şekilde revize edilebilecektir.

A. YATIRIM CİNSLERİ

Teşvik belgesi kapsamında yapılacak yatırımların cinsleri; komple yeni yatırım, tevsi, modernizasyon, ürün çeşitlendirme, entegrasyon ve nakil olarak sayılmıştır.

Nakil yatırımı, mevcut bir tesiste bulunan makine ve teçhizatın teşvik belgesine konu yatırım yerine taşınması olarak tanımlanmıştır.

B. TEŞVİK BELGESİ BAŞVURUSU

Teşvik belgesi almak isteyen yatırımcıların başvuruları, önceden olduğu gibi, E-TUYS aracılığıyla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına yapılacaktır.

Teşvik belgesi düzenlenmesi talep edilen yatırım projelerinin; 9903 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ve Karara istinaden yapılan düzenlemelerde belirtilen şartları sağlaması ve makro ekonomik politikalar, arz-talep dengesi, sektörel, mali ve teknik açıdan yapılacak değerlendirme ve gerektiğinde ilgili kurum, kurul ve kuruluşlardan alınacak görüşler sonucunda uygun bulunması halinde, yatırıma ait teşvik belgesi ile ithal ve yerli makine ve teçhizat listeleri Genel Müdürlükçe onaylanacaktır.

Yatırım tutarı 1 milyar TL ve üzerinde olan yatırımlar için 17/10/2016 tarihli ve 2016/9495 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Kararın EK-1'inde belirtilen formatta hazırlanmış fizibilite raporu aranacaktır.

Türkiye Yüzyılı Kalkınma Hamlesi kapsamında değerlendirme süreci devam eden yatırım projeleri, yatırımcı talebine istinaden ilgili programa başvuru tarihinden itibaren geçerli olmak kaydıyla Sektörel Teşvik Sistemi kapsamında yer alan diğer teşvik uygulamaları çerçevesinde değerlendirilebilecek ve teşvik belgesi düzenlenebilecektir. Türkiye Yüzyılı Kalkınma Hamlesi kapsamındaki başvurunun olumlu sonuçlanması durumunda Sektörel Teşvik Sistemi kapsamında düzenlenen belgeye ilişkin destekler olumlu sonuçlanan programa uygun olacak şekilde revize edilebilecektir.

C) TEŞVİK BELGESİ KAPSAMI DIŞINDA BIRAKILAN HARCAMALAR

Müracaat Öncesi Harcamalar:

Yatırım teşvik belgesi başvurusundan önce yapılmış olan harcamalar belge kapsamında değerlendirilmeyecektir.

Belge Kapsamına Alınmayan Harcama Türleri:

- Ham madde, ara malı, işletme malzemesi ve yedek parça,
- Kullanılmış yerli makine ve teçhizat,
- Karayolu nakil vasıtaları ve her türlü binek araçları (sağlık ve belediye hizmetlerinde kullanılan araçlar ile madencilik yatırımlarında, apronda veya limanda kullanılan trafiğe çıkamayacak nitelikte olan araçlar hariç),
- Havayolu ile yük ve/veya yolcu taşımacılığına yönelik yatırımlar dışındaki diğer yatırımlar için uçak ve helikopter,
- Mevcut makine ve teçhizatın tamir, bakım ve revizyonuna yönelik harcamalar.

Turizm ve Sağlık Yatırımlarında Kısıtlamalar:

Turizm ve sağlık yatırımlarında odalar ve ortak kullanım alanlarındaki makine ve teçhizat, endüstriyel mutfak ekipmanları, tanı ve tedaviye ilişkin tıbbi cihazlar, çamaşırhane ekipmanları, soğuk hava depoları, ısıtma-soğutma sistemleri (tesisat hariç) ile yangın uyarı ve söndürme sistemleri dışında kalan ekipmanlara makine ve teçhizat listelerinde yer verilmez.

Eğitim ve Kreş Yatırımlarında Kısıtlamalar:

Eğitim, kreş ve gündüz bakım evi yatırımlarında derslik, laboratuvar ve ortak alanlarda kullanılan demirbaşlar, endüstriyel mutfak ekipmanları, toplantı ve spor salonu demirbaşları, ısıtma-soğutma sistemleri (tesisat hariç) ile yangın uyarı ve söndürme sistemleri dışında kalan ekipmanlara makine ve teçhizat listelerinde yer verilmez.

Sektörel Özelliklere Göre Proje Bazlı Değerlendirme:

Yukarıda sayılmayan ancak teşvik kapsamına girmeyecek diğer harcamalar proje bazında belirlenir. Yardımcı nitelikteki bazı demirbaşlara ise listede yer verilebilir.

İnşaat Malzemeleri:

Yerli ve ithal makine-teçhizat listelerinde inşaat malzemelerine yer verilmez.

Kur Farkı ve Faiz Giderleri:

Teşvik belgesi kapsamı yatırımların finansmanında kullanılan kredilere ilişkin faiz giderleri ve döviz kredisi ya da dış kredi ile sabit kıymet temin edilmesi nedeniyle ortaya çıkan kur farklarının, teşvik belgesi kapsamı sabit kıymetin aktifleştirme tarihine kadar maliyete intikal ettirilen kısmı dışında kalan kur farkı ve faiz gideri teşvik belgesi kapsamında yatırım harcaması olarak kabul edilmeyecektir.

D. BELİRLİ YATIRIMLARDA ARANAN NİTELİKLER

Güneş enerjisi

Güneş enerjisine dayalı elektrik üretimi yatırımlarında; güneş panellerinin üretim süreci ingot dilimleme aşamasından veya öncesindeki bir aşamadan başlayarak yurt içinde üretilmiş hücreden üretilmiş olması ve güneş paneli taşıyıcı konstrüksiyon sistemlerinin **yurt içinde üretilmiş olması** gerekmektedir.

Rüzgâr enerjisi

Rüzgâr enerjisine dayalı elektrik üretimi yatırımlarında; kanat ve kulelerin **yurt içinde üretilmiş olması**, 1/1/2026 tarihi itibarıyla yapılacak müracaatlara istinaden düzenlenmiş teşvik belgeleri kapsamı yatırımlarda ise **kanat, kule, jeneratörün veya naselin jeneratörünün yurt içinde üretilmiş olması** gerekmektedir. 21/6/2025 tarihinden önce Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanı (YEKA) ihaleleri sonucu sözleşme imzalama hakkı kazanmış olan ve yine bu tarihten önce ön lisans veya lisans almış olan rüzgâr enerjisine dayalı elektrik üretimi yatırımlarında bu nitelik aranmayacaktır.

Veri merkezi yatırımları

Veri merkezi yatırımlarına yönelik komple yeni veya tevsi niteliğinde teşvik belgesi düzenlenmesine ilişkin müracaatlarda, TS EN 50600 standardı kapsamında minimum Kullanılabilirlik Sınıfı 3 (AC:3), minimum Koruma Sınıfı 4 (PC:4), minimum Enerji Ayrıntı Seviyesi 3 (GL:3) olan TSE Veri Merkezi Tasarım Belgesinin sunulması gerekmektedir. Teşvik belgesine konu veri merkezinde kısmi hesaplama yapılmayan tam doluluk oranında "Güç Kullanım Etkinliği (PUE)" değerinin azami 1,65 olması ve en az 2 telekom operatörüne ait fiber optik kablunun sonlanması gerekmektedir. Yatırımın tamamlanmasını müteakip, bu standartların sağlandığına ilişkin TSE Veri Merkezi Tesis Belgesinin sunulması zorunludur.

Bulut hizmeti sağlayıcıları tarafından yapılacak asgari 200 milyon TL tutarındaki yatırımlarda, bilgi teknolojisi ekipman ve yazılım yatırımlarının kurulacağı veri merkezlerinin TSE Veri Merkezi Operasyon Belgesi bulunması ve bu veri merkezlerinde en az 2 telekom operatörüne ait fiber optik kablunun sonlanması zorunludur. Bu yatırımlar ile kurulacak altyapı birden fazla veri merkezinde yer alabilir.

Elektrikli araçlar ve elektronik cihazlar için şarj istasyonlarının işletilmesi

Elektrikli araçlar ve elektronik cihazlar için şarj istasyonlarının işletilmesine yönelik yatırımlara teşvik belgesi düzenlenebilmesi için her bir ünitenin asgari 120 kW hızlı şarj kapasitesine sahip olması gerekir. 1/1/2026 tarihi itibarıyla teşvik belgesi kapsamında temin edilecek ünitelerin yurt içinde üretilmiş olması gerekir.

E. STRATEJİK HAMLE PROGRAMI YATIRIMLARI

Stratejik Hamle Programı, Türkiye'nin teknoloji düzeyi yüksek ve dışa bağımlılığı azaltmayı hedefleyen yatırımları desteklemeyi amaçlamaktadır.

Bu Tebliğin ekinde (EK-1) stratejik yatırım konuları aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

Stratejik Yatırım Konuları (EK-1)

1. Yakıt ve kimyasalların yeşil teknolojilerle üretimine yönelik yatırımlar.
2. Hammadde bağımlılığını azaltacak, büyük ölçekli petro-kimya yatırımları.
3. Yüksek katma değerli bor ve bor türevi ürünlerin üretimi.
4. Kömür ve biyokütleden değerli kimyasalların üretilmesi.
5. Doğal ürünlerden üretilebilen ve doğada tamamıyla çözünen ürünlerin üretimi.
6. Birincil veya ikincil kaynaklardan nadir toprak elementi ve lityum üretimi.
7. Yüksek katma değerli aşı, ilaç, tıbbi cihaz, referans malzeme, tanı kiti ve yapay zekâ tabanlı sağlık teknolojileri üretimine yönelik yatırımlar.
8. İlaç etken maddesi ve biyo benzer ilaç üretimi yatırımları.
9. Tıbbi görüntüleme cihazları alanında kullanılan kritik teknolojileri içeren alt bileşenlerin üretimi.
10. Elektronik haberleşme şebeke ve altyapı bileşenlerinin üretimine yönelik yatırımlar.
11. Yarı iletkenler ve bileşenleri üretimine yönelik yatırımlar.
12. Algılayıcı üretimi ile bu üretim ile entegre yüksek teknoloji ürün üretimi.
13. Yüksek katma değerli enerji depolama ve güç elektroniği üretimine yönelik yatırımlar.
14. Büyük ölçekli, Ar-Ge tabanlı, dijitalleşme amacına hizmet eden makine üretimi yatırımları.
15. Yenilenebilir enerji üretimine yönelik türbin ve jeneratör üretimi ile hidrojen üretimine yönelik elektrolizör üretimi yatırımları.
16. Hidrojen yakıt hücresi ve bileşenleri ile hidrojen temelli motor üretimine yönelik yatırım.
17. Batarya, algılayıcı, elektronik kontrol üniteleri, elektronik gösterge, elektrikli motor sistemleri ve otomotiv yazılımı gibi yeni nesil mobilite teknolojilerine yönelik yatırımlar.
18. Fosil yakıt kullanmayan ulaştırma araçları üretimi.
19. Lokomotif ve tren seti üretimi.
20. Doğal ve sentetik elyaf hammaddeleri üretimi.
21. İleri teknoloji üretim prosesi içeren teknik tekstil ürünleri.
22. Akıllı tarım uygulamalarına yönelik yüksek teknoloji ürünler.
23. Demir-çelik hariç olmak üzere, birincil kaynaktan entegre değerli ana metaller ve diğer demir dışı metallerin üretimi.
24. Yüksek teknoloji geliştiren yenilik tabanlı savunma sanayi yatırımları.
25. Bakanlık tarafından hit30.sanayi.gov.tr internet sitesinde ilan edilen HIT-30 Programı yatırım konularında gerçekleştirilecek yatırımlar.
26. Uluslararası firmaların küresel tedarik zincirlerine entegrasyon özelliği taşıyan ara malı üretimine yönelik yatırımlar.

Katma Değer Oranının Asgari %30 Olması

Ayrıca 9903 Sayılı Kararın 8 inci maddesinin (c) bendinde yer alan, katma değer hesabı yöntemine göre hesaplanacak **katma değer oranının asgari %30 olması** değerlendirmesi bu Tebliğ ekinde (EK-2) belirtilen yöntemle göre yapılacaktır.

Katma Değer Hesabı (EK-2)

Kalemler	Tutar (TL)
----------	------------

A. Net Satış Hasılatı	
B. Dönem Kârı veya Zararı (Vergi Öncesi)	
C. Finansman Giderleri	
D. Çalışanlara Yapılan Ödemeler (Stopaj ve Sigorta Primleri Dahil)	
E. Amortismanlar	
Katma Değer Oranı: (B + C + D + E) / A * 100	%...

Stratejik Hamle Programı Değerlendirmesi

Stratejik Hamle Programı kapsamında desteklenecek projelerin ve sağlanacak destek unsurlarının belirlenmesine ilişkin nihai karar yetkisi Komiteye aittir. Komite, fizibilite raporu ve EK-3'te yer alan puanlama tablosunda belirtilen kriterler çerçevesinde değerlendirme yapmak üzere tüm üyelerin katılımı ile toplanır. Her bir üye tarafından 100 puan üzerinden yapılan puanlama sonucunda, üyelerin yarısından fazlasının 70 ve üzeri puan vermesi ve projeye ilişkin puan ortalamasının en az 70 olması durumunda proje olumlu sonuçlandırılabilir.

Stratejik Hamle Programı Değerlendirme Tablosu (Ek-3)

Değerlendirme Kriterleri			Ağırlık
Teknik Değerlendirme	Üretim Teknolojisi	Üretim teknolojisinin yetkinliği	15%
		Yeşil dönüşüm uygulamaları	5%
	Firma Kabiliyeti	Firmanın ilgili teknolojiye ilişkin üretim kabiliyeti	15%
		Firmanın Ar-Ge geçmişi / ürünün Ar-Ge potansiyeli	5%
Ekonomik Değerlendirme	Ekonomik Değer	Katma değer, yerel kalkınma etkisi ve sektörel bağlantı analizleri	25%
		Ülke menfaatleri için projenin önemi ve arz güvenliği boyutu	10%
Mali Değerlendirme	Proje	Teşviklerin projenin gerçekleştirilmesine marjinal ekonomik etkisi	20%

	Firma	Yatırımcının mali gücüne ilişkin değerlendirme	5%
TOPLAM:			100%

F. TÜRKİYE YÜZYILI KALKINMA HAMLESİ KAPSAMINDA YAPILACAK ÖDEMELER

2025/9903 Sayılı Karar'da, Türkiye Yüzyılı Kalkınma Hamlesi kapsamında makine ve teçhizat için faiz veya kâr payı desteği ile makine desteğinden yararlanma kapsamı ve koşullarının Tebliğ ile belirleneceği ifade edilmiştir.

Bu çerçevede, Tebliğde aşağıdaki açıklamalara yer verilmiştir:

- Türkiye Yüzyılı Kalkınma Hamlesi kapsamında yapılacak faiz veya kâr payı desteği veya makine desteği ödemeleri, yatırım harcamasının yapıldığı yılı takip eden yıl Bakanlığa ibraz edilecek yatırım ilerleme raporunda belirtilen yatırım tutarı esas alınarak hesaplanan destek hak ediş tutarı kadar yapılır.
- Yatırım ilerleme raporunun her yılın Mart ayı sonuna kadar Bakanlığa ibraz edilmesi gerekmektedir. Bu tarihe kadar ibraz edilemeyen harcamalar takip eden yıllar için hazırlanacak yatırım ilerleme raporu ile ibraz edilebilir. Yatırım ilerleme raporunda yer alan harcamalar her yıl için ayrı ayrı ve toplu olarak belirtilir. Yatırımın durumuna ilişkin görsellere ve değerlendirmelere, yatırımın termin planına uyumuna dair değerlendirmelere ve risk analizine ayrıca yer verilir.
- Türkiye Yüzyılı Kalkınma Hamlesi Programı kapsamında yapılacak faiz veya kâr payı desteği veya makine desteği ödemelerinin, hak ediş tutarının onaylandığı tarihi takip eden Mart, Haziran veya Eylül aylarında yapılması esastır. Ancak, Hazine nakit dengesi veya diğer zorunlu haller nedeniyle ödeme tarihinde Bakanlıkça değişiklik yapılabilir.
- Faiz veya kâr payı desteğinden yararlanmak isteyen yatırımcı adına kullanıcı, yatırım ilerleme raporunu E-TUYS'a yükler. Aracı kurumlar tarafından Bakanlığa gönderilen kredinin ve/veya borçlanmanın vadelerinde yapılıp yapılmadığına ilişkin geri ödeme bildirimleri de dikkate alınarak tespit edilen tutar hak ediş tutarı çerçevesinde firmaya aktarılır.
- Makine desteğinden yararlanmak isteyen yatırımcılar yatırım ilerleme raporu ile birlikte rapor döneminde Kararın 16 ncı maddesinin birinci fıkrasında belirtilen nitelikleri taşıyan makine harcamalarına ilişkin bilgileri E-TUYS'a yükler. Uygun görülen makine bedeli üzerinden tespit edilen tutar hak ediş tutarı çerçevesinde firmaya aktarılır.
- Yatırımcı, Genel Müdürlüğün dördüncü ve beşinci fıkraları hükümleri çerçevesinde yapacağı inceleme için ihtiyaç duyduğu her türlü bilgi ve belgeyi ibraz etmek ile yükümlüdür.

G. MAKİNE DESTEĞİ

2025/1 sayılı Tebliğ ile ilk kez uygulamaya konulan makine desteği, 2025/9903 sayılı Karar'ın EK-4'ünde (Gümrük Vergisi Muafiyetinden Yararlanamayacak Makine ve Teçhizat Listesi) yer alan makine ve teçhizatın yurt içinde üretilmiş olması koşuluyla sağlanabilecektir.

Bu kapsamda, söz konusu listede yer almakla birlikte Türkiye'de üretimi gerçekleştirilen makineler için yatırımcılara makine desteği verilmesi mümkündür.

H. MÜCBİR SEBEP HALLERİ

Tebliğde, mücbir sebep hallerinde, yatırım teşvik belgesi kapsamında yararlanılan desteklerin geri alınmayacağı; ancak destek uygulamalarının durdurulacağı ve mücbir sebep halinin sona ermesine kadar yeni bir destek uygulanmayacağı açıklanmıştır.

Mücbir sebep halinin sona ermesinden itibaren destek uygulamalarına kaldığı yerden devam edilecektir.

H. TAMAMLAMA VİZESİ

Kullanıcı tarafından, öngörülen süre veya ek süre bitimini müteakip üç ay içinde, yatırımın tamamlama vizesinin yapılması için E-TUYS uygulamasında yer alan tanımlı alanların doldurulması ve EK-4'te belirtilen bilgi ve belgelerin E-TUYS üzerinden elektronik ortama yüklenmesi suretiyle Bakanlığa müracaat edilecektir.

I. 2012/3305 SAYILI KARAR UYARINCA DÜZENLENEN TEŞVİK BELGELERİ

2012/3305 sayılı Karar uyarınca düzenlenen teşvik belgeleri, söz konusu Karar ve Tebliğ kapsamında yürütülmeye devam edilecektir.

Söz konusu **TEBLİĞE** aşağıdaki bağlantı yoluyla ulaşabilirsiniz.

[Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ \(No: 2025/1\)](#)

SAYGILARIMIZLA...

